

KOMUNIKAT PRASOWY

EDPS/2015/08

Bruksela, dnia 25 września 2015 r.

Unijny system PNR: EIOD ostrzega przed nieuzasadnionym, masowym gromadzeniem danych pasażerów

Wydając wczoraj drugą [opinię](#) na temat wykorzystania *danych dotyczących przelotu pasażera (PNR) w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie i ich ścigania*, Europejski Inspektor Ochrony Danych (EIOD) stwierdził, że **brakuje informacji, które uzasadniałyby** konieczność wprowadzenia unijnego systemu PNR.

Europejski Inspektor Ochrony Danych Giovanni Buttarelli stwierdził: *Europa stoi w obliczu poważnych zagrożeń terrorystycznych i w pełni uznajemy potrzebę podjęcia odpowiednich działań. Jako niezależna instytucja nie opowiadamy się [a priori](#) za lub przeciw określonym środkom. Z dostępnych informacji wynika jednak, że nie można racjonalnie uzasadnić potrzeby automatycznego gromadzenia ogromnej ilości danych osobowych milionów podróżnych. Przesłanki **niezbędności** i **proporcjonalności** warunkują zasadność każdego środka o inwazyjnym charakterze. Zachęcamy prawodawców, aby przy dokonywaniu oceny niezbędności przedmiotowego środka przeanalizowali głębiej skuteczność nowych metod dochodzeniowych, jak również bardziej **selektywnych** i **mniej inwazyjnych** środków nadzoru, które byłyby **ukierunkowane** na określone kategorie lotów, osób lub krajów.*

EIOD zwraca w swojej opinii **uwagę** na **rolę** prawodawców w zakresie oceny niezbędności i proporcjonalności oraz analizy wpływu proponowanych środków na podstawowe prawa obywateli do ochrony danych osobowych i prywatności. Taką analizę powinien również przeprowadzić EIOD w ramach realizacji **misji** doradzania instytucjom unijnym w sprawie skutków rozwiązań politycznych, zwłaszcza jeśli mają **poważny wpływ** na prawa w zakresie prywatności i ochrony danych.

Z uwagi na to, że proponowany system obejmie prawdopodobnie wszystkie loty do i z Unii Europejskiej, a potencjalnie również loty wewnątrzunijne i krajowe, projekt dyrektywy w tej sprawie może dotyczyć ponad **300 mln pasażerów niebędących osobami podejrzanymi**.

W oparciu o wcześniejsze opinie dotyczące tej samej problematyki EIOD uważa, że dostępne informacje nie dają odpowiedzi na pytanie, **dlaczego** należałoby wprowadzić, i to **pilnie**, system powszechnego, masowego i niewybiórczego gromadzenia danych osobowych pasażerów.

Inspektor zwraca uwagę na **orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej** z 2014 r., w którym stwierdzono **nieważność [dyrektywy w sprawie przechowywania danych](#)** ze względu na powszechne i masowe gromadzenie danych ludności: *prawodawca Unii przekroczył granice, które wyznacza poszanowanie zasady proporcjonalności na gruncie art. 7, 8 i art. 52 ust. 1 Karty [praw podstawowych Unii Europejskiej]*.

EIOD zwraca uwagę, że prawodawca UE zobowiązany jest w pełni przestrzegać rygorystycznych wymagań ustanowionych przez Trybunał, który stosownie do zapisów [karty](#) sceptycznie odnosi się do wszelkich środków, które – podobnie jak dyrektywa w sprawie przechowywania danych – miałyby „zastosowanie nawet wobec tych osób, co do których **brak jest dowodów** mogących sugerować, że ich zachowanie może mieć związek, nawet pośredni i daleki, z poważnymi przestępstwami.”

W obliczu ostatnich incydentów terrorystycznych rządy europejskie znajdują się pod presją, aby podjąć konkretne działania. Jednakże w warunkach społeczeństwa demokratycznego EIOD kwestionuje **konieczność** gromadzenia i przechowywania nadmiernej liczby danych osobowych wszystkich pasażerów w UE. Zachęca się prawodawcę do głębszego zastanowienia się, czy ukierunkowanie środków i wysiłków na **osoby podejrzane** nie byłoby bardziej **skuteczne** niż profilowanie wszystkich podróżnych.

Informacje ogólne

Prywatność i ochrona danych są prawami podstawowymi w UE. Ochrona danych jest prawem podstawowym chronionym na mocy przepisów prawa europejskiego i zapisanym w art. 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Zasady ochrony danych w instytucjach UE, jak również obowiązki Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD) określono dokładniej w [rozporządzeniu \(WE\) nr 45/2001](#). EIOD jest względnie nowym, ale coraz bardziej wpływowym niezależnym organem nadzorczym odpowiedzialnym za monitorowanie przetwarzania danych osobowych przez [instytucje i organy UE](#), doradztwo w zakresie polityki i ustawodawstwa mającego wpływ na ochronę prywatności oraz współpracę z podobnymi organami w celu zapewnienia spójnego poziomu ochrony danych.

Giovanni Buttarelli (Europejski Inspektor Danych Osobowych) oraz **Wojciech Wiewiórowski** (zastępca EIOD) zostali powołani wspólną decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady. Mianowani na pięcioletnią kadencję, objęli urząd w dniu 4 grudnia 2014 r.

Strategia EIOD na lata 2015–2019: W ogłoszonym 2 marca 2015 r. planie na lata 2015–2019 podsumowano najważniejsze wyzwania związane z ochroną danych i prywatności w nadchodzących latach, jak też wskazano trzy cele strategiczne EIOD wraz z dziesięcioma działaniami prowadzącymi do ich osiągnięcia. Celami tymi są: (1) ochrona danych w erze cyfrowej; (2) budowa globalnego partnerstwa; oraz (3) otwarcie nowego rozdziału w ochronie danych w UE.

Dane osobowe: Wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania (żyjącej) osoby fizycznej. Przykładami są nazwiska, daty urodzenia, fotografie, nagrania wideo, adresy e-mail i numery telefonów. Inne dane, takie jak adresy IP i treść komunikacji – związane z użytkownikami końcowymi usług komunikacyjnych lub dostarczone przez nich – są również uważane za dane osobowe.

Prywatność: Prawo jednostki do spokoju oraz kontroli nad dotyczącymi jej informacjami. Prawo do prywatności lub życia prywatnego jest zapisane w Powszechnej deklaracji praw człowieka (art. 12), europejskiej konwencji praw człowieka (art. 8) oraz [Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej](#) (art. 7). W Karcie zapisano także wyraźnie prawo do ochrony danych osobowych (art. 8).

Przetwarzanie danych osobowych: Zgodnie z art. 2 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 45/2001 przetwarzanie danych osobowych oznacza „każdą operację lub zestaw operacji, dokonywanych na danych osobowych przy pomocy środków zautomatyzowanych lub innych, jak np.: gromadzenie, nagrywanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptacja lub modyfikacja, odzyskiwanie, konsultowanie, wykorzystywanie, ujawnienie przez transmisję, rozpowszechnianie lub udostępnianie w inny sposób, układanie lub kompilowanie, blokowanie, usuwanie lub niszczenie”. Zob. [glosariusz](#) na stronie internetowej EIOD.

Konieczność i proporcjonalność: Zob. art. 29 [opinii 01/2014](#) Grupy Roboczej ds. Ochrony Danych w sprawie stosowania pojęć konieczności i proporcjonalności oraz ochrony danych w obszarze egzekwowania prawa.

Celowość: Dane osobowe mogą być gromadzone wyłącznie do określonych, jednoznacznych i zgodnych z prawem celów. Zgromadzone dane nie mogą być poddawane dalszemu przetwarzaniu w sposób niezgodny z tymi celami. Zasada ta ma chronić osoby prywatne poprzez ograniczenie wykorzystania informacji na ich temat do określonych z góry celów, chyba że wykorzystanie odbywa się na ściśle określonych warunkach i z zastrzeżeniem odpowiednich zabezpieczeń.

Europejski Inspektor Ochrony Danych (EIOD) jest niezależnym organem nadzorczym odpowiedzialnym za ochronę danych osobowych i prywatności oraz krzewienie dobrych praktyk w instytucjach i organach UE. Swoje zadania realizuje on:

- monitorując przetwarzanie danych osobowych przez administrację UE;
- doradzając w zakresie polityki i ustawodawstwa mających wpływ na prywatność;
- współpracując z podobnymi organami w celu zapewnienia spójnej ochrony danych.

Opinia [EIOD](#) dostępna jest na stronie internetowej EIOD. Dodatkowe informacje: press@edps.europa.eu

EIOD – europejski strażnik ochrony danych osobowych

www.edps.europa.eu.

Obserwuj nas na Twitterze: [@EU_EDPS](https://twitter.com/EU_EDPS)